

Ishaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljalni prostori: 2657 S. Lawndale av.
Office of publication: 2657 S. Lawndale av.
Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XIII. Cena lista: Entered as second-class matter January 22, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., torek, 29. junija (June 29th) 1920. Subscription \$4.00 Yearly. STEV.—NUMBER 152.

Published and distributed under permit (No. 146) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

ZAGRINJALO SE JE DVIGNILO IN PREDSTAVA JE PRICELA.

DEMOKRATIČNI POLITIČARJI NISO PREZELI NAJMANJŠE STVARICE, DA VPRIZORITEV VLEČE PRI LJUDSKI MASI.

Godbe, igre, nepregledna vrsta radovednih sijal, pohodi so mamilo za ljudske množice.

San Francisco, Cal. — Panem et circenses — kruh in igre, ta šega iz starega Rima služi še danes navihanim političarjem, da premotijo ljudske mase, da pozabijo na svojo usodo, kot je služila nekoč močnim rimskim imperatorjem, da so potlačili raztrgane in lačne plebeje v Rimu. Ravno takih sredstev se poslužujejo profesionalni političarji, da odvrnejo pozornost ljudstva od važnih gospodarskih vprašanj. To se je pokazalo pred oficielno otvoritvijo republikanske konvencije v Chicagu, a dogodilo se je zopet pred oficielno otvoritvijo demokratične konvencije tukaj.

Pred prihodom političarjev, ki reflektirajo na predsedniško kandidaturu, in drugih vplivnih političarjev v stranki, so se zbrali njih oporniki na železniškem kolodvoru, da jih pozdravijo, kot se spodobi za take moše. Tem opornikom so se pridružili zijaleti in radovedni ljudje in ljudska množica je včasih tako narasla na stotine glav, da "pozdravi" voditelja. Kdor je videl dogodek pred oficielno otvoritvijo republikanske konvencije v Chicagu, misli, da je vse to že enkrat videl, razlika je le ta, da se stiver, vzpizirala v Chicagu pod drugim imenom kot v San Franciscu.

Tako je je na pr. prišel v mesto ohijski governor Cox, ki ima med nasprotniki prohibicije precej pristašev v demokratični stranki. Njegovo sprejemstvo je bilo hrupno. Na čelu je bila godba iz Pi-que, O., s srebrnimi govori in pevci, ki so peli bojni pegovi, katera pa ni našla navdušenja med gledalci, katere je prignala radovednost, da vidijo začetek predstave. Prišel je v mesto justični tajnik Palmer, ki tudi aspirira na predsedniško kandidaturu. S sabo ni imel pevcev in tudi ne godbe, ampak njegovi oporniki so delili med ljudstvo njegove nazore o uredbi v državi, pisane s pisalnim strojem. Ti nazori so pokazali, da vodijo zanj kampanjo mojstersko izveščani profesionalni političarji, ki se zavedajo, kako je treba udarjati na struno, da ljudstvo ne zapopade pesnice, ki jim jo zapojejo profesionalni političarji.

Seveda si je vsak aspirant na predsedniško kandidaturu demokratične stranke ustanovil svoj glavni stan, iz katerega se bo zanj vršila propaganda. Pravzaprav so ta glavni stan pripravili oporniki aspiranta, tako da ni njemu drugega preostalo, kot da se nastani v njem in vodi kampanjo.

Ti glavni stani aspirantov na predsedniško kandidaturu so okrašeni z ameriškimi barvami in drugim kinčim. Zvečer, ko zamiglja na tisoče lučic, se zdi človeku, da se nahaja v pravljicnem svetu. Od Pacificnega oceana pihlja lahek vetrič in se igra z listi palm, da nalahko suhte. Po plicah drvi tisočglava ljudska množica, ki je k temu ozadju potrebna, ki ogleduje reklamo aspirantov na predsedniško kandidaturu in kramlja med sabo. Brez te ljudske množice bi bile ulice mrtve in prazne, reklama aspirantov na predsedniško kandidaturu bi bila brez pomena, kajti prirejena je vprav zanj.

Francija snuje letalsko svezbo z vsemi glavnimi mesti v Evropi.

Pariz. — Francoska vlada namerava ustanoviti mrežo eroplanov črt z vsemi glavnimi mesti v Evropi in Pariz bo središče mreže. Redni poleti v London in Brusel so že v teku in meseca julija se ustanovi značna svezba z Ženevo in Varšavo.

KAM POJDE GOMPERSE, ČE MU TUDI DEMOKRATJE OBRNEJO HRBET.

San Francisco, Cal. — Mathew Woll, ki je prišel z Gompersom vred v San Francisco beračiti demokrate za delavski program, je dejal sledeče, ko je bil vprašan, h kateri stranki se obrne Ameriška federacija, ako ji tudi demokrate pokažejo vrata: "Šli bomo v delavsko stranko, ki bo odjedla glasove republikancem in demokratom, a nekateri ismed nas bomo volili kandidata v ječi — Evgena V. Debsa."

KONVENCIJA DEMOKRATOV JE V TEKU.

UGIBANJA, KDO BO PREDSEDNIŠKI KANDIDAT, SE MNOŽE.

Liga narodov in prohibicija sta glavno vprašanje.

San Francisco, Cal. — Konvencija demokratične stranke, ki je že pred enim tednom pričela oficielno, je bila otvorjena oficielno. Že skozi ves teden so bila slišati ugibanja, kdo postane kandidat demokratične stranke. Nekateri časnikiški poročevalci so trdili, da ne dobi nominacije nobeden kandidatov, o katerih zdaj mnogo govore, ampak "črni konjiček" demokratične stranke je Marshall, sedanjí podpredsednik, ki pripada k reakcijski struji v demokratični stranki. Drugi časnikiški poročevalci pravijo, da bo nominiran Palmer, sedanjí justični tajnik, o katerem pravijo njegovi nasprotniki v demokratični stranki, da bo demokratična stranka prišla alno poražena iz volilnega boja, če se Palmer dobi nominacijo. Napredni element v stranki pa priporoča McAdooja in naštevajo njegove zasluge, ki pripomorejo do zmage. Poleg teh dveh kandidatov so še drugi, ki aspirirajo na predsedniško kandidaturu. Ravno tako številni so, kakor so bili pri republikanski stranki ob času njene konvencije.

Glavno vprašanje na konvenciji tvorita liga narodov in prohibicija. V notranjih krogih demokratične stranke govore, da predsednik Wilson priporoči, da demokratična stranka sprejme v svoj program ligo narodov.

Bryan, večkratni propadli predsedniški kandidat demokratične stranke in bivši državni tajnik, bo zahteval, da se demokratična stranka izreče za prohibicijo. Glavni poštar pa predloži predlog, ki se izreka proti Volsteadovu prohibicijskiemu zakonu. Nekateri političarji pa pravijo, da demokratična stranka sprejme o prohibicijskem vprašanju predlog, s katerim se ne zameri apostolom stise in zagovornikom vina in piva. Torej "ustrega" bo obema strujama. Kako se bo izvedlo v praksi, je pa seveda uganika. V San Franciscu se nahaja tudi glavni apostol vode — tiholazniški Johnson, ki je iz Anglije prinesel neprijeten spomin na o-znanjevanje vode v deželi, v kateri niso prijatelji tiholazniške taktike.

Med tem, ko se demokratični političarji kavajajo med sabo, kdo bo predsedniški kandidat demokratične stranke in si domišljajo, da je vitalno gospodarsko vprašanje prohibicija, prihaja iz Chicaga glas, da se prav zanesljivo ustanovi tretja meščanska stranka, katere konvencija prične dne 10. julija v Chicagu in da sta senatorja Hiram Johnson in La Follette na listi predsedniških kandidatov tretje stranke. Profesor Stanley I. Rypins z minnesotske univerze je izjavil, da je jeklarski magnat Gary obvladoval konvencijo republikanske stranke, in da se je v Kolizeju odigrala največja politična farsa v zgodovini republikanske stranke.

Tretja meščanska stranka nima za cilj le zdrobitev republikanske stranke, ampak želi ravno tako usodo tudi demokratični stranki, ker po mnenju voditeljev gibanja za ustanovitev tretje meščanske stranke. (Dalje na 3. strani).

ZAHTEVE RUDARJEV NA POLJU TRDEGA PREMOMA.

PODJETNIKI IŽEMAJO LJUDSTVO IN RUDARJE.

Kot minimalna meza se zahteva šest dolarjev na dan.

Scranton, Pa. — Ko je Philip Murray, podpredsednik rudarske organizacije, predložil zahteve rudarjev mezdni komisiji, je povdaril, da podjetniki izkoriščajo s profitarstvom ljudstvo in rudarje. Povedal je, da naj znaša minimalna meza za rudarje na polju trdega premoga v Pennsylvaniji šest dolarjev na dan. Murray je podal sliko o profitarstvu in pri tem je dejal, če bi bili nadprofiti odpravljeni, ki so mogoči le zaradi monopoliziranja premogovniške industrije, in bi se produkcija vrnila za pomožitev ljudskega blagostanja, bi vaeeno ostal lep dobiček od kapitala, ki je pošteno naložen, meza rudarjev na polju trdega premoga bi se povisala, da bi rudarji tako živeli, kot se spodobi za ljudi v Ameriki, cena za konzumente bi se pa precej znižala.

Iz njegove izjave, ki jo Murray prav zanesljivo opira na zbran statistični material, je spoznati, da ni nihče drugi odgovoren za nepokoj v rudarski industriji in visoke premogove cene kot profitarstvo.

Murray je rekel, da je monopoliziranje premogovniške industrije na polju trdega premoga pričelo že v letu 1898, in od tedaj sta pa tudi izkoriščana rudar in konzument.

Murray je zahteve rudarjev na polju trdega premoga takole označil:

Vpostavitve minimalne meze za odrasle delavce po šest dolarjev na dan.

Meza se povisla vsem delavcem za en dolar na dan, ki prejemaajo več kot minimalno mezo.

Osemurni delavnik za vse, to reje tudi za strojnike, delavce pri sesalnih in delavce v hlevih.

Za enako delo naj se plača na vsem polju enaka meza.

Formalno priznanje rudarske organizacije U. H. of A.

Murray je povdarjal, da so rudarji na polju trdega premoga ostali na delu od marca, ko so pričela pričela pogajanja zaradi spornih vprašanj in da so zaradi tega silno trpeli, samo da ni trpele ljudstvo. Nadaljeval je, da bodo rudarji dokazali po svojih zastopnikih, da je odgovorno profitarstvo za visoke cene, ki ga naganjajo močnimi privatni premogovniški interesi, nikakor pa ni so za visoke cene odgovorne rudarske mezde.

Thomas Kennedy, predsednik sedmga rudarskega distrikta, je povdaril, da najbolje plačani rudar na polju trdega premoga zasluži sedaj in po sedanjem sistemu nekaj nad sto dolarjev na mesec. Nadaljeval je, da tak zaslužek ne zadostuje za najpotrebnejše življenske potrebe. Naglašal je, da morajo rudarji na polju trdega premoga opravljati čezurno delo, da zaslužijo toliko, da se najskromnejše prežive s svojimi družinami. Dokazal je, če bi rudar delal dve sto tri in sedemdeset dni v tednu in prejemal sedanjio najvišjo dnevno mezo — \$4,62, tedaj bi skozi vse leto zaslužil le \$1,261,26. Toliko dni so namreč dovelili delati premogovniški podjetniki v letu 1919. Zahteval je, da se na podlagi osemernega delavnika določi za rudarje na polju trdega premoga tako visoka meza, da lahko rudarji pošteno prežive svoje družine, da ne trpe pomanjkanja in bede.

Chicago, Ill. — Letalec H. Anderson je zadel z letalom ob ledeno barako, ko se je spuščal na tla. Letalo se je prekučilo in letalec je zadobil precej hude opekline.

LETALEC PONESREČIL.

Chicago, Ill. — Letalec H. Anderson je zadel z letalom ob ledeno barako, ko se je spuščal na tla. Letalo se je prekučilo in letalec je zadobil precej hude opekline.

2000 BIVŠIH VOJNIH UJETNIKOV UTONILO V NEVI NA RUSKEM.

London, 28. jun. — Iz Helsinkforsu je danes prišla vest, da je ruski parnik z 2000 vojnimi ujetniki iz Nemčije, Avstrije, Ogrske in Srbije, ki so se vračali v domovino, utonil 6. junija v reki Nevi. Reuterjeva brzojavka iz Stockholma potrjuje to vest, ne omenja pa izgube življenj.

REVOLTA ITALIJANSKIH ČET V ANCONI.

V mestu je divjala civilna vojna med uporniki in lojalnimi četami.

KRIZA ZARADI ALBANIJE.

London, 28. jun. — Iz Rima je danes prišlo poročilo o krvavih bojih med radikali in vojniki v mnogih italijanskih mestih. Šest oseb je bilo ubitih in mnogo je ranjenih. Pri napadu na vlak v Borgaccioju blizo Ancone je bilo pet oseb ubitih in tri ranjene; pri nekem drugem napadu na vlak je padel lajtant in trije vojaški policisti so ranjeni.

Vojaške barake v Piano San Gennaro so bile napadene z bombami, barake v Piombinu pa z ročnimi granatami. Vojaštvo je odbilo oba napada in podrla barikade, ki so jih zgradili anarhisti v Piombinu.

Rim, 28. jun. — V enajstem polku bersaljerjev v Anconi se je zadnje dni pojavil resni upor. Bersaljerjem je bilo ukazano, da se pripravijo za odhod v Albanijo in veliko število vojakov se je uprlo. Četniki in višji poveljniki so nekaj časa poskušali pregovoriti rebelne, da se podajo, a ker ni pomagalo nič, so s karabinarji, topničarji in drugimi oddelki lojalnega vojaštva obkolili barake upornega polka, zgradili barikade in izkopali strelske jarke.

Vnela se je bitka, ki je trajala več ur. Na obeh straneh so drdale strojnice. Medtem so prišli "anarhistični" elementi v Anconi na pomoč upornim vojakom in so napadli karabinarje. Krvavi boji so završili po vsem mestu. Končno je vojaško poveljstvo dobilo po-jažanja iz bližnjih krajev in po dvanajsturnem obleganju vojašnice in bojevanju z rebeli so se zadnji podali.

"Giornale d'Italia" poroča, da izgredi v Anconi še niso prenehali. Delavski voditelji so pozvali delavstvo v generalno stavko in položaj je zelo resen.

Seja v nižji zbornici italijanskega parlamenta je bila v soboto dvakrat suspendirana vlad burne debate o položaju v Anconi. Vojni minister Bonomi je zagotavljal po-danice, da je revolta zadušena. Socialisti so zahtevali, da Bonomi pove, kam namerava poslati premagane upornike in to je povzročilo tako veliko rabuko, da je predsednik suspendiral sejo. Ko se je seja ponovila, so socialisti bombardirali Giolittija z vprašanji o albanjski krizi. Giolitti je odgovarjal, da so bila italijanske čete v Albaniji napadene in zato se morajo braniti. To je zopet izzvalo vihar v zbornici in seja je bila ponovno pretrgana.

(Ancona je mesto s 40.000 prebivalci na obrežju Jadranskega morja.)

TROJICA MLADIH BANDITOV NA DELU.

Chicago, Ill. — Zgodil zjutraj je pričela mlada trojica avtobanditov s svojim roparskim poslom po južnem delu mesta. Oropala je več pasantov za denar in ure, preden je bila za njimi policija v avtomobilu, kateri je handitska trojica ušla, kajti spoznal je, da je zanjio najbolje, ako hitro izgine s pozorišča.

VRME.

Chicago in okolice: V sredo jasno in vroče. Močni južnozpadni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 85, najnižja 71. Solnce izide ob 5:17, zaide ob 8:29.

PRVA OBLETNICA MIRU SE OBHAJA Z NOVIMI VOJNAMI!

Turki se maščujejo nad Grki v Mali Aziji; progoni in masakri.

POLJAKI PRAVIJO, DA SO USTAVILI RUSE.

Včeraj je preteklo eno leto, odkar je bila podpisana versalska mirovna pogodba, ki ima s svojo ligo narodov prinesli trajni svetovni mir. Spomin na slovesno sceno v Dvorani zreal versalske palače z dne 28. junija 1919, ko so Wilson, Lloyd George, Clemenceau in Orlando "končali vojno za vse večne čase", se je včeraj obhajal na raznih krajih Evrope in Azije kot se glase sledeča poročila:

Carigrad, 28. jun. — Carigrad je občutil učinek grške ofenzive. Grški parnik "Yacinthus" je privedel sem 60 Kemalovih vstaških častnikov, ki so jih Grki ujeli 23. t. m. Grški begunci prihajajo iz Kilije in drugih pristanišč ob Črnem morju med Ismidom in Carigradom in pripovedujejo, da Turki podigajo grške vasi v Mali Aziji in preganjajo ter masakrirajo grške prebivalce. Turki naložili v Trebizundu so deportirali vse Grke v najraznejše dežele in to se bo najbrž zgodilo v vseh mestih na obali Črnega morja. Grške čete so se izkrmale na obrežju zaliva Saru.

London, 28. jun. — Iz Varšave poročajo, da je boljševiška ofenziva ustavljena med Pripetom in Železnico Rizerga-Kalenkovič. V ljutih bojih, ki so divjali sedmje dni na tej črti, je bilo okrog 2000 Rusov ubitih. Poljaki poročajo o manjših uspehih tudi na južni fronti.

London, 28. jun. — Iz Moskve poročajo o novih zmagah in prodiranju sovjetskih čet proti napadu.

DEMOKRATJE SO MONOPOLIZIRALI BOGA VSEH VERI!

San Francisco, Cal. — Ako je Bog že sprejel ligo religij in še se bogovi kaj zmenijo za volilce v Ameriki, tedaj bodo znagali demokrate v jeseni. Sledeči predstavnik raznih ver so odprli konvencijo demokratične stranke s molitvami, da bi Bog dal srečo in zmago angeljskim demokratom: Generalni vikar rimsko-katoliške nadškofije v San Franciscu. Škof Leonard, metodist. Protestantovski episkopalni škof.

Martin A. Meyer, židovski rabi, ki prestavlja vero, katero so si izposodili kristjani.

Predstavnik presbiterijanske cerkve.

Predstavnik kongresionalistične cerkve.

Predstavnik baptistične cerkve.

Predstavnik unitarijanske cerkve.

Predstavnik luteranske cerkve.

Peter V. Ross, predstavnik krščanske znanosti.

(Na veliko žalost manjkajo predstavniki budistov, mohamedancev, mormoneev in svetih skakcev.)

"DEMOKRATIČNA KONVENCIJA JE WILSONOVA KONVENCIJA," PRAVI BURLESON.

San Francisco, Cal. — Glavni poštar Burleson je izjavil: "To je Wilsonova konvencija. Kdor misli, da imajo delegatje svoja neodvisna mnenja, se moti. Wilson je veliki voditelj demokratične stranke in ostane njen voditelj, dokler ga ne pokrije pokrov krste. Konvencija bo izvrševala njegovo voljo."

Liga narodov reši švedsko-finski spor.

London. — Izvrševalni svet lige narodov je sprejel prošnjo finske in švedske vlade, da razsodi, komu pripadejo Alandski otoki.

"PALMER JE SLABŠI KOT JE BIL RUSKI CAR," JE REKEL SODNIK.

Pittsburgh, Pa. — Zvezni sodnik W. H. Thomson v tem mestu, ki je izpustil štiri Hrvate, kateri so bili več mesecev v zaporu vlad obtožbe justičnega departamenta, da so člani komunistične stranke, je dejal ob tej priliki: "Razmere, ki se tičejo političnih jetnikov v okrožju Pittsburgha, so slabše kot so bile v Rusiji za časa carja."

DELAVSKA BLOKADA ZAŠILA OGRSKO.

Dejala beloga terorja je danes bolj blokirana kot je bila kdaj poprej.

OGRSKA VLADA JE ZA POGAJANJE S MEDNARODNO EKSEKUTIVO.

Amsterdam, 28. jun. — Eksekutiva strokovne Internacionalne je prejela po diplomatskih poteh brzojavko iz Ogrske, da naj pošlje tajnika na Dunaj, kjer bo konfiriral s ogrskim poslanikom zaradi bojkota proti Ogrski. Edo Pimmen, mednarodni tajnik, se morja odpraviti na pot še ta teden.

Dunaj, 27. jun. — Ogrska je danes bolj obojana od zunanega sveta vlad bojkota mednarodnega delavstva kot je pa bila ob času Kunove vlade, ko so jo blokirale kapitalistične države z vojaško silo. Železniški promet na mejah popolnoma počiva in telegrafski, telefonski ter poštna svezja je pretrgana; sploh vse, kar bi imelo koristiti režimu Hortijevega beloga terorja, je ustavljeno na meji.

Delavski vojniki, ki so uvedli uspešni bojkot, pomagajo tudi ogrski delavci, ki ne morejo elajfati položaja, kateri je nastal vlad mednarodne delavske blokade.

Delavski voditelji na Dunaju so povsem zadovoljni z uspehom, ki ga je prinesel bojkot. Pričakovati je, da ogrska vlada odstopi, kajti proti njej so se obrnili tudi arednji sloji, ki silno trpe vlad delavskega bojkota; vlada je v začetku izjavila, da bo "otročji poskus" delavstva brez pomena, ali danes vsa Ogrska ve, da se je vlada grdo motila. Vlada se mora podati ali pasti. Osohum vlakom z omejeno prtljago je še dovoljeno prekoračiti mejo, toda če se madžarska vlada ne zgane v nekaj dneh, bodo delavci v Avstriji, Čehoslovakiji in Jugoslaviji ustavili tudi potniške vlake.

Ogrski socialisti so predložili Hortijevi vladi pogoje za odpravo bojkota. Glavni pogoji so: Svoboda govora in zborovanja, vlada mora takoj prenehati s persekucijami radikalnih delavcev, politični jetniki morajo priti pod elvino nadzorstvo in vpostaviti se morajo porotne obravnave na čisto voljno sodišče. Dalje zahtevajo socialisti da vlada povrni delavskim organizacijam zaplenjeno lastnino in jim dovoli svobodno politično gibanje ter kooperacijo pri rekonstrukciji dežele.

Delavstvo na Ogrskem upi, da delavci drugih dežel vtrajajo s odkadno toliko časa, dokler se ne poda vlada v budopositi in prizna omenjene zahteve.

Delavska blokada Ogrske traja že teden dni in ogromna večina železničarjev, mornarjev, pristaniških delavcev in poštinih, telegrafskih ter telefonskih nameščencev v Avstriji, Čehoslovakiji, Jugoslaviji, Nemčiji in Italiji se je odzvala pozivu eksekutive strokovne Internacionalne v Amsterdamu, ki je razglasila bojkot.

Krasin se je naučil angleščine v enem mesecu.

London. — Leonid Krasin, trgovski komisar ruske sovjetske vlade, je ob svojem prihodu v London stavil \$125 z gospodarjem hotela, v katerem se je nastanil, da se nauči angleškega jezika v enem mesecu. Hotelir je pred par dnevi priznal, da je izgubil stavo, kajti Krasin se je še pred preteklim treditetih dni pogovarjal z njim v angleščini.

Poljska ofenziva.

Priporočamo vsem dopisnikom in tujcem, ki hočejo objaviti važna naznanila v obilnatni izdaji, da jih pošljejo ob pravem času. Na polti vladajo izredne razmere, ker ne morejo dobiti dosti nalobnencev. Pisma iz bližnje države, kot je na primer, da se pismo do štiri dni, preden se dostavi uredništvu. Iz Clevelanda potrebuje pismo do štiri dni, da se dostavi uredništvu. To naj preverjajo vsi dopisniki in tujci, ki bodo hoteli objaviti.

Inozemstvo.

ENTENTA NE MORE PLAČATI
DOLGOV.

Posojil iz Amerike ne bodo črtali, toda zavlečki jih bodo za dve leti.

Pariz, 28. jun. — Izjave mnogih francoskih diplomatov in finančnikov v privatnih razgovorih z ameriškim časnikiarimi poročevalci se ne ujemajo z informacijami znanega kritičarja Pertinaxa, ki trdi, da so zavezniški sklenili črtati vojne dolgeve. Diplomati pravi, da je težko misliti na črtanje dolgov, toda zgodilo se bo nekaj drugega.

Zavezniški dolgujejo Združenim državam deset milijard dolarjev in medzavezniška ekvomska komisija bo priporočila vrhovnemu svetu, ko se snide še ta teden v Bruslu, da naj informira vlado Združenih držav, da zavezniške države ne morejo plačati dolgov, ki potujejo v oktobru t. l. in da naj Združene države podaljšajo plačilni rok za druge dve leti. V tem času upajo zavezniški iztirjati večjo vsoto nemške odškodnine in plačati dolgeve. V slučaju, da ameriška vlada ne bi hotela podaljšati roka, tedaj se bodo zavezniški poslužili "pasivne resistence" in si bodo sami vzeli čas za poplačanje, kar dolgujejo Ameriki. Vendar pa upajo, da se Amerika ne bo branila podaljšati čas, kajti tirjate dolga v sedanjem času bi bila zelo (!) nepraktična. Andre Tardeau celo pravi, skličejo se na zagotovila nekaterih ameriških mirovnih delegatov, da je prepričan, da Amerika ne bo nikdar tirjala posojila, ki ga je dala Franciji.

Irski sinfajnovci so ujeli generala.

Dublin, Irsko, 28. jun. — Četa obojeznih sinfajnovcev je večeraj ujela angleškega generala Incesa in dva polkovnika na bregu reke Blackwater, kjer so lovili ribe. Sinfajnovci so obkolili izmenadne poveljnike z napetimi puškami v rokah in jim ukazali, da se podajo v "imenu irske republike". Nato so ujetnike posadili v avtomobil, toda predno so ga pognali, je polkovnik Danford skočil na tla in takoj je bil obstreljen. Sinfajnovci so pustili drugega polkovnika z ranjenecem v ribiški goči, generala so pa odpeljali s seboj.

Liberalci smagali pri volitvah v Čile.

Santiago, Čile. — Arturo Alessandri, kandidat liberalne alijance je dobil pri volitvah za predsednika 171 elektronalnih glasov, njegov nasprotnik pa 165. Tekom predsedniške kampanje je bil izvršen napad na Alessandrijevo življenje; pristaš nasprotnice (konserativne) stranke je streljal nanj na nekem volilnem shodu, toda ni ga zadel.

Izgredi v Hamburgu; trije mrtvi.

London. — Tri osebe so bile ubite in mnogo ranjenih v protidržajinskih izgredivih, ki so izbruhnili v Hamburgu. Izgredniki so napadli prodajalnice z živili in obleko.

Obsedno stanje v Hamburgu.

Berlin, 28. jun. — V Hamburgu je oklecano vojno stanje vsled živilnih izgrediv, v katerih so tri osebe izgubile življenje v soboto.

Švica išče veliko posojilo v Ameriki.

Bern, Švica. — Švicaarska vlada je sklenila vprašati za posojilo v vsoti 20 do 30 milijonov dolarjev v Združenih državah proti šest do sedem odstotkov obresti.

Bivši kaiser mora plačati davke v Holandiji.

Haag, Holandija. — Nizozemske oblasti so našle pot, da lahko obdavežijo Viljema Hohenzollerna, dokler bo bival na Nizozemskem.

Ameriške vesti.

TAKOLE BELJEJO NORCE IZ
SIROMAKOV.

Chicago, Ill. — Pred hišo števil 638 na Južni Dearbornovi cesti je prišlo skoraj do resnega pretepa. Ko je policija dospela na mesto, da napravi red in mir, je nekaj priletelo iz oken, pred hišo je pa bila zbrana velika ljudska množica.

ca, ki se je suvala in prerivala. Kaj pa je priletelo z oken? Bili so srebrni četrtaki, polovičarji in dolari. In ko je policijski saržent vprašal, zakaj mečejo denar iz hiše, so mu povedali, da se je Abraham Fahel, sirski trgovec in uvažalec, poročil z gđo. Lillian Rylo, in da bo nevesta srečna, mečejo denar med ljudsko množico. Policijski saržent je menil, da naj s takim početjem takoj prenehajo, ker bo po njegovem mnenju nevesta bolj srečna, če ne mečejo denarja med ljudstvo.

Nekateri trdijo, da je bil na ta način vržen en tisočak na cesto. Pametni ljudje so pa dejali, da tisti ne mečejo denarja proč, ki morajo zanj trdo delati.

NESREČA NA CESTNI ŽELEZNICI.

Bellwood, Ill. — Na progi cestne železnice, ki veže Aurora s Chicagom, se je ekspresni vlak cestne železnice zaletel v tovorni vlak na progi Indiana Harbor Belt Line, ki križa na tem mestu cestno železnico.

Ekspresni vlak na cestni železnici se je blizil z veliko hitričo križišču, proti kateremu je prihajal tovorni vlak. Pasažirji pravijo, da so občutili, kako je motornik z vso silo pritegnil zavore, a jih je zopet odprl, ker je mislil, da prehitijo tovorni vlak. Zadel je prvi voz za lokomotivo s tako silo, da ga je kar prerezal na dvoje. Treak je bil silen in so ga slišali več milj daleč. Posledica nezgode je bila, da je motornik ubit, okoli dvanajst oseb pa ranjenih.

Krivo za nezgodo vračajo na mrtvega motornika in pravijo, da je prezrl semaforni signal, ki je perfektno funkcioniral. Motornik je mrtev in ne more zdaj potrditi, če je bilo res semaforno znamenje v redu.

RAZBIT ŽELEZNIŠKI VOZ JE
OSREČIL PREBIVALCE MA-
LEGA MESTA.

Defiance, Ia. — V tukajšnjem mestu ne dajo stanovniki zdaj počenega groša, če se konvencija demokratice stranke izreče za prohibicijo ali pa proti nji, kajti napravili so lepe zaloge najfinjšega kalifornijskega vina. Vsakdo, ki je le imel kakšno prazno posodo, je hitel na železniško progo, da se preskrbi s vinom. Zgodaj zjutraj se je dogodila mala nezgoda na železnici, pri kateri sta bila poškodovana dva voza. V vsakem vozu je pa bilo devetdeset tisoč galon najfinjšega kalifornijskega vina. Vozova sta pričela puščati in ljudje so se kmalu prepričali, da iz njiju ne teče petrolei, ampak da teče pristna kalifornijska kapljica. Vest je šla hitro od ust do ust in kmalu so pričeli prihajati otroci in odrasli ljudje s posodo, da zemlja ne popije dragocene kapljice.

Za prohibicijo se meščani v tem mestu ne bodo brigali nekaj mesecev, še manj pa za Volsteadov prohibicijski zakon, če jih vlada ne prisili, da izroče vino.

DELAVERSKI VODITELJI POZI-
VAJO NA PRAZNOVANJE
4. JULIA V DUHU IZ
LETA 1776.

Seattle, Wash. — Odbor delavskih trozvez v državi Washington je izdal poziv na organiziranje delavcev, farmarjev in železničarjev, da naj praznujejo praznik neodvisnosti dne 4. julija z duhom iz leta 1776, kar znači odpor proti zatiranju ameriškega ljudstva po profitarjih in industrijalnih magnatih.

FARMARJI MOČEJO SLUŽITI
ZA ŽOGO BREZVESTNIM
SPEKULANTOM.

Duluth, Minn. — Stara igra spekulantov se je ponovila tudi pri nakupu volne, a farmarji ne marajo tem brezvestnim ljudem, ki vse svoje grehe odkladajo na trg, služiti za žogo. Dokler niso bile ovce ostržene, volna očistena in pripravljena za trg, so seveda šle cene navzgor, tako da je stal funt 53 centov. Ko so pa farmarji pripravili volno za trg, je pa cena volne padla na petdeset centov. Farmarji v raznih krajih so spoznali to špekulantsko igro. Sklicali so shode v raznih malih farmarskih mestih, na katerih so sklenili, da volne ne postavijo na trg. V Superiorju so najeli poslopje, v katerem je prostora za dvajset tisoč funtov volne. Tukajšnji farmarji se zdaj pečejo precej v ovčejorejo na posejnih, ki so izborni pašniki za ovce.

TIHOTAPSTVO CVETE NAJ-
BOLJ V JUŽNIH DRŽAVAH.

Atlanta, Ga. — Menda ne cvete tihotapstvo nikjer tako bujno z opojnimi pijačami kot v južnih državah, dasiravno so profesionalni političarji v teh državah najbolj glasno kričali, da je prohibicija nujna potreba.

Po poročilu Daniel J. Gantta, davčnega nadzornika, so prohibicijski agentje uničili v mesecu maju v petih južnih državah — Georgia, Alabama, Florida, Louisiana štiri sto pet in devedeset kotlov za kuhanje žganja. V Georgiji sami je pa bilo od teh kotlov uničenih čedno številec — namreč 254, ali več kot osem na dan.

Vrednost zaplenjene opreme za kuhanja žganja cenijo na \$155.908.25. Zaplenili so tudi eden in trideset avtomobilov in ladjo, vredno štirideset tisoč dolarjev.

NEZGODA NA ŽELEZNIŠKEM
KRIŽIŠČU.

Evansville, Ind. — Osočni vlak je udaril v tovorni avtomobil, ki je bil natlačen z izletniki. Deset oseb je bilo ubitih in devet težko ranjenih.

V Franklenu, Ind., je vlak udaril s tako silo v avtomobil, ki ga je ujel na železniškem križišču, da je bilo sedem oseb ubitih. Nezgoda se je dogodila na Illinois Central železnici.

KAKO GRADE.

Chicago Ill. — Na vogalu Wilsonove ceste in Sheridanove ulice grade hotel "Sheridan Plaza." Delavci so delali v drugem nadstropju, ko se je drugo poslopje nepričakovano zrušilo in pokopalo pod sabo de-

lavce. Štirje delavci so zadobili prav težke poškodbe.

Stavbinska tvrdka, ki gradi hotel, izjavlja, da si ne more tolažiti nesreče na drug način, da so šli delavci prek tal, ko se niso bile dovršene.

KONVENCIJA DEMOKRATOV
JE PRIČELA OFICIJELNA.

(Nadaljevanje s 1. strani.) stranke, imajo nazadnjaški elementi največji vpliv v demokratični stranki.

Ustanovitve tretje meščanske stranke visi kot Damoklejev meč nad obema starima strankama in če se v resnici ustanovi tretja meščanska stranka, tedaj je mogoče, da bo politično organizirano delavstvo izvojevalo marsikatero zmago, ker bodo meščanski elementi razkosani med sabo v volilni bitki.

Pomagajte svojcem!

Sedaj pošiljamo vsak mesec po eno ladjo zabojev v Jugoslavijo. Naša podružnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica, skbi, da pridejo pošiljke na pravo mesto.

Sprejemamo zaboje do 1000 funtov teže, tovarnina znaša 14e od funta.

Strukel & Horak

European Trading & Export Co.,
88 Ninth Ave., Cor. 16th St.
New York City.

Velika skupina naših rojakov
se bode vrnila v domovino
pod pokroviteljstvom in
v spremstvu poseb-
nega vodje.

Lastnik jugoslovanske banke, Henry C. Zaro, bode v kratkem poslal v domovino veliko skupino naših rojakov, kateri bodo potovali v spremstvu in zaščiti posebnega vodnika, kateri jih bode spremljal iz New Yorka v Evropo. Njegova dolžnost bode, da skrbi tekom potovanja za njihovo prtljago in da vse potnike banke Henry C. Zaro zavaruje glede neprilik in nezgod od časa, ko oni ostavijo ameriško obalo do tedaj, da pridejo oni do kraja.

Vsakdor, ki želi potovati s to skupino potnikov, naj takoj piše jugoslovanskemu bankirju Henry C. Zaro.

SPREMLJANJE POTNIKOV IZ STAREGA KRAJA
V AMERIKO.

Posebni zastopnik naše banke je že odpotoval v Evropo, kjer bode storil vse potrebno, da dovede Vaše sorodnike in znance v Ameriko. Ves denar, katerega pošljete Vašim ljudem v stari kraj, bode on izplačeval. Radi tega naj vsi oni, kateri žele, da pridejo njihovi svoji v Ameriko in ki žele njim poslati denar tako, da slednjega sigurno in v najkrajšem času dobe, naj se zaupno obrnejo do našega državno pooblaščenega bankirja Henry C. Zaro.

POŠILJANJE DENARJA V STARI KRAJ.

Državno pooblaščen bankir Henry C. Zaro pošilja denar v staro domovino po brzojavu in po pošti po najnižjem dnevnem kurzu in pod jamstvom.

MENJANJE DENARJA.

V naši banki je vedno v zalogi velika količina vsakovrstnega denarja v zlatu, srebru in papirju, katerega je dobiti po najnižji ceni.

LIBERTY BONDI.

Ti bondi se pri nas kupujejo in za nje se dobi najboljše cene. Mi jih tudi sprejemamo, kakor plačilo za parniške listke.

PREDUJMI.

Državno pooblaščen bankir Henry C. Zaro pomaga tudi našim rojakom pri izplačevanju njihovih terjatev, kakor tudi pri iztirjanju njihove plače.

POTNE LISTINE.

Pri nas je nastavljen poseben uradnik, katerega dolžnost je pomagati vsem v stari kraj se vračajočim potnikom pri nabavi potrebnih potnih listin in dovoljenj. To se izvrši hitro in brezplačno.

Pridite ali pišite za vse, kar potrebujete.

HENRY C. ZARO, bankir
39 Cooper Square, 3rd Ave., Corner 6th Str.
NEW YORK CITY.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 8. aprila 1904.

Izhod. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2857-89 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODBOR.

Predsednik: Vinsent Cahar, predsednik Anton Strust, Box 140, Canonsburg, Pa., sekretar: gl. tajnik: Math. Tich, tajnik: tajništvo: tajnik: Paul Burger, sekretar: gl. tajnik: Frank S. Tveker, sekretar: gl. tajnik: Frank S. Tveker.

POROTNI ODBOR.

John Underwood, predsednik, 408 May St., Springfield, Ill., Martin Zelenkhar, Box 278, Springfield, Ohio, Jos. Radich, Box 432, Southport, Pa., Frank S. Tveker, 2800 Prusor Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODBOR.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Burger, predsednik, 2857-89 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill. VZHOĐNO OKROŽJE: Rudolf Pletzer, Box 436, Bridgeville, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Radich, Box 72, Wink Haven, Pa. Anton Baker, Box 104, Green, Kans., na jugovzhod. Leo Kahar, Box 246, Gilbert, Minn., na severozahod.

Nadzorni odbor.

Mat. Petrovič, predsednik, 18017 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio, Jakob Ambrosič, 418 Piers St., Evelyn, Minn., Jos. Kahar, 1907 E. 9th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vinsent Cahar, John Underwood in Mat. Petrovič.

Združilveni odbor.

FREDERICK: Frank Ahl, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Trélli, Box 141, Lawrence, Pa. John Owen, 268 Englewood, Detroit, Mich. Jos. Shih, 1191 E. 62 St., Cleveland, Ohio. Mary Udevit, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6008 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jelo Fovrtal.

POSLOJ — Korrespondenca s gl. uredniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA FIRMA, ki se namizuje na pošto gl. predhodila se namizuje Predsedništvo S. N. P. J., 2857-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NAMIZUJE: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2857-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jedote vsebo se namizuje: Tajništvo S. N. P. J., 2857-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLADAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2857-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse prihodnje glade poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, 18017 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.

Vsi prihodnji na gl. posloj odloži se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 408 May Street, Springfield, Ill.

Vse prihodnje proti kreditu glade se naj pošiljajo na naslov: Predsedništvo S. N. P. J., 2857-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, namenjeni, splošni, naročilni in splošni vsi, kar je v zvezi s glavnim jedotom, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2857-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

BANKA EMIL KISS

vstanovljena 1898.—državno nadzorovana)

pošilja denar hitro, sanesljivo in pod jamstvom na vse kraje po najnižji dnevni kurzi ceni in je ena prvih bank, ki je dosegla izplačilo vseh Vaših pošiljk v stari domovini. — Imda bade nakasnica, (Drafts) in pošilja hranilne vloge na vse sanesljive denarne savode v domovini.

Sprejema hranilne vloge, plačuje 4% obresti ter isplačuje vloge brez odpovedi.

Kupuje, prodaja in menjuje denar po najnižji dnevni kurzi ceni.

Izvršuje točno, vestno in najceneje vse pravne in notarske zadeve.

Prodaja "likarte" za vse parobrodne družbe po izvršnih cenah in vam samore urediti vse potrebno, da dobite svoje in stare domovine v Ameriko.

Kdor želi potovati v stari kraj, stori najbolje, da si TAKOJ zaara prostor, ker s tem si prihrani nepotrebne čakanje in stroškov. Za sedaj samorete dobiti prostore na sledečih ladjah:

NEW YORK—TRST:

"ROMA" 10. julija 90.95
"BELVIDERE" 15. julija 130.00
"PRESIDENT WILSON" 27. julija 130.00

NEW YORK—HAPPE:

"LA SAVOIE" 3. julija 87.50
"LA LOREINE" 10. julija 76.50
"LA TOURNAI" 15. julija 76.50

Za vse nadaljna pojasnila se obrnite osebno ali pisмено na staro in priznanja vredno tvrdko

EMIL KISS

133 Second Ave., vogel 8. St.,
NEW YORK, N. Y.

Najceneje in najhitreje

pošiljanje denarja v stari kraj, se obavlja potom čeka (draft).

VSE KAR JE POTREBNO JE TO:

Mi vam pošljemo ček in vi ga sami pošljete naslovniku, in on pa kadar ta ček dobi, gre enostavno do najbližnje hranilnice, banke in tam dobi denar za ček.

Čeka izdajamo na vse velje banke v Jugoslaviji. Pošljamo denar tudi potom in brzojavno. Naša cena je vedno najnižja.

Pošljamo denar tudi v domovino za vloge v hranilnice zia vse za vse hranilnice v Jugoslaviji, ter dobimo za vse uročeno knjišnico v kratkem času.

Prodajamo parobrodne listke za vse proge. Našim potnikom preskrbimo vse potne listine brezplačno. Vam preskrbimo sorodnike in starega kraja v Ameriko, ter opravljamo vse notarske posle kot: uradne spise, pooblastila, pogodbe, i. t. d.

Pridite osebno, ali pa nam pišite za pojasnila.

NEMETH STATE BANK

JOHN MEMETH, president.

10 E. 22nd St.

New York, N. Y.

POTOP.

Zgodovinski
— roman —

Spisal H. Sienkiewicz. — Poslovenil Podravske.

(Nadaljevanje.)

"Hvala milostljivi gospod, dobrotljivi oče!" reče vitez ter objame kraljeva kolena.

"Kedaj hočeš odriniti?" vpraša Jan Kazimir.

"Jutri!"

"Nemara Akbah-Ulan ne bo hotel, kajti koga imajo utrujene?"

"Pa ga ukažem z vrvice privezati k sedlu, ali pa naj pojde peš, ako se mu konj smili."

"Že vidim, da ga vženeš, vendar pa ne rabi, dokler bo le mogoče, nasilja. Jutri se hočem še več pomeniti s teboj. Med tem pa vzemi ta prstan ter pokaži ga svoji ljubljenci in reci ji, da ga imaš od mene in da ji jaz zapovedujem, naj ljubi zvesto mojega zvestega služabnika in varuha."

"Hvala, hvala!" odvrne s solzami v očeh. "Daj Bog, da ne umrem drugače nego pri obrambi vašega veličanstva!"

Ker je bilo že pozno, mu pomigne kralj, naj ga zapusti, in Kmitie odide v svoje stanovanje, da se pripravi na pot ter premisli, kam naj se najprej obrne.

Na misel mu pridejo Harlampove besede, da je najbolje, ako izve za odsotnost kneza v Tavrogih, da pusti Bilečevu tamkaj, kajti od ondot ji ne bo pretežavno dospeti v Tilžo, pod varstvo mejnega grofa. Sicer pa se je bilo nadejati, da bodo Švedje, zapustivši v zadnji potrebi knezo vojvodo vilenskoga, spoštovali njegovo vdovo. Ako torej Alenka ostane pod njenim varstvom, ne more se zgoditi nič slabega. Ako oni odideta v Kurlandijo, pa bo še bolje."

"Saj v Kurlandijo ne morem prodreti s svojimi Tatarji," reče sam sebi Kmitie, "ker tam je že drug vladar."

Hodil je torej semtertje po sobi ter premišljeval. Ura je minila za uro, on pa še ni mislil na počitek. Misel na ta novi pohod ga je tako okrepila, da je, čeprav še slab, še sedaj začutil, da se mu vračajo moči, ter bil že pripravljen, da zasede konja.

Strežniki so priredili naposled, kar je bilo potrebno, ter že hotel iti k počitku, kar jame nakrat nekaj praškati po vratih.

"Kdo je tam?" vpraša Kmitie. Na to se obrne k strežniku ter mu de:

"Pojdi pogledat!"

Služabnik odide, izpregovorivši par besed za durmi, in se takoj vrne.

"Neki vojak, Soroka, hoče na vsak način govoriti z vašo milostjo," reče strežaj.

"Urno ga pozovi!" zakriči Kmitie.

Ni čakal, da bi izvršil strežaj povelje, steče sam proti durim.

"Zdravstvuj, dragi Soroka, zdravstvuj!"

Vojak stopi v sobo ter hoče v prvem hipu pasti svojem polkovniku k nogam, toda spomnil se je vojaške discipline, se zravna ter reče:

"Želim vam zdravja, gospod polkovnik!"

"Zdravstvuj, dragi tovariš, zdravstvuj!" zakliče živo Kmitie. "Misliš si, da so te posekali v Čenstohovem?"

Na to ga objame okrog vratu in potem mu jame stiskati roko, kajti Soroka je bil potomec manjke plemenitaške rodbine; na kar jame objemati stari stražnik Kmitieva kolena.

"Odkod prihajaš?" ga vpraša Kmitie.

"Iz Čenstohova, vaša milost."

"Kaj si me?"

"Kajpada?"

"A kdo ti je povedal, da sem še živ?"

"Služabniki Kuklinovskega. Duhovnik Kordecki je za to v zahvalo opravil slovesno av. m. ... Ko se je raznesla novica, da je neki Babin spremljal kralja čez gore, sem jaz takoj uganil, da ste to bili vi, ne pa kdo drugi."

"Ali je duhovnik Kordecki zdrav?"

"Zdrav je, vaša milost; samo tega ne vemo, če ga nam angeli živga ne vzamejo v nebo, ker to je svet človek."

"Seveda ga vzamejo. Kje si poišedel, da sem dospel s kraljem v Lvov?"

"Nu, glejte," misli si. "ako ste vaša milost spremljevali kralja, torej ste na vsak način pri njem; le tega sem se bal, da ste nemara že odrinili na bojno polje in da pridem prepozno."

"Že jutri odrinem s Tatarji!"

"Dobro, da se je tako naključilo, kajti jaz sem prinesel s seboj dva polna možnjčka: enega katerega sem imel sam, ter vašega; vrhu tega sem prinesel s seboj ono leskeče kamenje, katero smo pobrali bojarom raz kučem in one, katere ste vaša milost zapovedali shraniti, ko smo uplenili zakladnico Hovanskega."

"To so bili dobri časi! ... Toda mnogo jih itak ni ostalo, ker sem jih celo pest oddal duhovniku Kordeckemu."

"Ne vem, koliko ste mu dali, toda po njegovih besedah bi se za to, kar je ostalo, bilo mogoče kupiti dve večji vasi."

Po teh besedah se približa Soroka k mizi ter jame odkladati od sebe možnjček.

"A kamenel so v tej kositrni pušici," doda, ter jo odda Kmitieu.

Kmitie ni rekel ni besedice, pograbil s roko nekoliko zlatov ter jih dal stražniku.

"To je tvoje!" reče mu.

"Pokorno se vam zahvaljujem, gospod! Ej! ko bi bil imel na poti vsaj eden takšen cekin!" reče ter umolkne.

"Toda kaj?" vpraša vitez.

"Ker sem zelo oslabil od gladi. Sedaj je malokje pogoste človeka s kosom kruha, ker se vsak boji in beži in komaj sem se privlekel sem k vaši milosti."

"Za Boga! Saj si vendar to vse imel pri sebi!"

"Tega nisem smel vzeti brez vašega dovoljenja," odvrne kratko stražnik.

"Torej vzemi!" reče Kmitie in mu poda drugo perlečo zlata.

"Ej fantje! ... Zavrtite se urno ter dajte mu jesti nemudoma, ako ne, pa vam premikaštim ude."

Strežaji poskočijo drug čez drugega in kmalu je stala pred Soroko velika skleda povenjenih klobas ter steklenica z žganjico.

"Sedi ter jej!" zapove Kmitie.

Komaj je izrekel, je že zahreščala suha klobasa pod krepkimi Sorokovimi zobmi. Dva strežaja sta stala ne daleč od njega ter ga radovedno gledala.

"Pojdita proč!" zapove Kmitie.

Strežaja skočita na vso sapo k vratom, vitez pa se je izprehajal z urnimi koraki po sobi ter molčal, ker ni hotel ovirati zvestega služabnika. Ta pa je vsakokrat, ko si je nalival čašico, pogledal po strani polkovnika, boječ se, da zagleda njegov mračen pogled.

Kmitie je hodil, hodil, konečno se jel razgovarjati s se sam seboj.

"Ne more biti drugače!" je mrmijal, "treba ga je poslati tje. ... Naročim, da ji pove. ... Ne, vse je zaman. ... Ona ne verjame. Pisma tudi neče čitati, ker me smatra za izdajico in psa. Naj se ji ne pokaže pred očmi, namreč naj pazi ter mi sporoči, kaj se tam godi."

Pri tem zakliče nakrat, "Soroka!"

Vojak vstane tako nemo, da prevrže skoraj mizo ter se zravna kakor struna.

"Čujem. Kaj ukazujete?"

"Ti si zvest človek ter izurjen v vsem. ... Jaz te pošljam daleč. ..."

"Čujem."

"V Tavroge, na prusko mejo. Tam se nahaja Bilečevica pri knezu Bogoslavju. ... Pred vsem drugim je treba poizvedeti, ali je on tam. Potruditi se, da pazi na vse, kar se ti zdi sumljivo, samo čuvaj se, da njej ne prideš pred oči, razni ako se tako naključni samo po sebi. Takrat ji poveš in s prisoje potrdiš, da sem spremljal kralja čez gore in da se nahajam pri njem. Mogoče, da ti ne verjame, ker me je knez očrnil pred njo, ter se ji nalogal, da sem jaz strežal kralju po življenju. Toda povej ji, da je to laž, naj ti verjame ali ne. Kratka, povej ji vse kar veš, pazi na vse, poslušaj, toda sam se čuvaj, kajti ako te knez ali kdo drugi od njegovih spozna, te nataknejo na kol!"

"Čujem!"

"Jaz bi poslal Kimiča, toda on je že na o-nem svetu. Ubili so ga v jarku, a sinova sta preveč bedasta. Ona pojdeti z menoj. Ali si že bil kedaj v Tavrogih?"

"Ne vaša milost!"

"Iz početka moraš iti v Ščučin in od ondot po pruski meji v Tilžo, od katere so oddaljeni Tavrogi štiri milje, na naši strani. Sedi v Tavrogih tako dolgo, dokler vsega ne poizveš in po tem se vrni. Najdeš me tam, kjer bodem. Povprašaj samo po Tatarjih in po Baniču. A sedaj odrini spat h Kimičema. ... Jutri pa na pot!"

"Čujem!"

Soroka otide, toda Kmitie je še dolgo bedel. Naposled, leže, ko ga premaga utrujenost, v posteljo ter krepko zaspi.

Naslednji dan vstane zdravejši in bodrejši nego je bil včeraj. Ves dvor je bil že na nogah; vsak se je poprijel svojega dela. Kmitie je šel najprej v pisarno po ukaz ter po sprevedno pismo; potem je obiskal umagahizja, poveljnika kanovega poslanstva, ter se spusti z njim v dolg razgovor. Ob časi razgovora je segnil dvakrat z roko v možnjček, valed česar je zamenil, ko je odhajal, bej z njim kučmo, izročil mu pernač iz zelenih peres ter nekoliko vatlov isto tako zelenega svilnatga traka.

Preskrbljen na ta način, se vrne Kmitie h kralju, ki je ravno prišel iz cerkve. Mladi junak se mu še enkrat zgudi k nogam in gre potem v spremstvu obeh Kimičev in dveh služabnikov naravnost za mesto, kjer je stal oddelek Akbah-Ulana.

Ko ga zagleda stari Tatar se dotakne z roko čela, ust in prsi, toda ko je izvedel, kdo je Kmitie in čemu je dospel, se hipoma zamrača.

"Ker te je poslal kralj nam za sprevodnika," reče okorno po ruski, "pa nam boš kazal pot, da bi jaz sam dospel tje, kamor je treba, ker sem izkušenejši, ti pa si še povsem mlad."

"Že naprej mi našteva, kaj naj bodem," pomisli Kmitie, "toda dokler se bo dalo, hočem politkovati."

Potem se obrne k Tatarju in reče glasno:

"Kralj me je poslal semkaj, da se podvržem kraljevi volji."

"Nam zapoveduje kan, ne pa vaš kralj!" odvrne Akbah-Ulan.

"Poslušaj, Akbah-Ulan," pravi Kmitie s podudarkom. "Kan te je daroval kralju, kakor bi mu daroval psa ali sokola, radi tega ne upiraj se, da te ne denemo na vrh."

"Allah!" zakriči začuden Tatar.

"Bolje je, da me ne dražiš!" odvrne Kmitie. Oči Akbah-Ulana se zalijejo s krvjo. Dlje časa ni mogel izpregovoriti besedice. Žile na vratu so se mu napele in roka je pograbila za kindžal.

"Kensim! kensim (Bomo videli)!" je zaklical z zamolklim glasom.

Toda Kmitie, zdržljiv že od prirode, ni mogel dalje vstrajati. Hipoma, kakor bi ga kača pičila, je pograbil Tatarja za redka brado, mu obrnil glavo vkrivku, kakor bi mu hotel pokazati kako stvar na stopni, in rekel s stisnjenimi zobmi:

"Poslušaj, kozji sin! Ti bi rajši imel, da bi nad teboj ne bilo poveljnika, da bi lažje poizgal, grabil in ubijal. ... Za sprevodnika me hočeš imeti. Evo, tu imaš izprevednika, tu ga imaš!"

Po teh besedah jame butati z njegovo glavo ob steno.

Ko ga Kmitie spusti, je bil Tatar očividno povsem osupel ter ni posegal več po kindžalu. Na hvalo svoji vroči krvi je izbral Kmitie najboljšo sredstvo, da ukroti vohodne, suženjstvu privajene ljudi. Navzile vsaj jezi na Kmitie se je zabiskala v potolčeni glavi Tatarjevi misel, s kakšno orjaško močjo se mora odlikovati ta vitez, kateri postopa z njim, Akbah-Ulanom, tako brezohzirno.

"Bogadir, bogadir, bogadir (junak)!" ponovi trikrat s svojimi okraljenimi ustnicami.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

"POSLANCI"

V naši državi imamo "parlament". On zboruje ali ne zboruje — kakor se gospodom "poslancem" zdi. Vsak mesec enkrat imajo ti "poslanci" zelo naporno "delo". Napisati morajo namreč pobornice za dijete, ki jim teko vsak dan. Finančno ministrstvo tu ni ne ugovarja: če "poslanci" napiše pobornice, prejme denar takoj. Največ "poslancev" je teh, ki pridejo vsaki mesec za 2, 3 dni v Belgrad — po dijete. Kaj pa se kaj drugega delajo ti "poslanci"? Ali vsaj intervenirajo po podkupljenih belgradskih uradih, da se stori to ali ono dobro delo, da se prepreči ta ali ona škoda? Kar poskusi ti mož iz ljudstva dobiti gospoda "poslanca" za takšen luksus. On navadno "nima časa", "se mu mudi", "je bolan". Pred kavarno sedi, puši, pije "črno" in premišljuje o težkih problemih te presrečne države. Na polju gne pšenice in klasje, železnice vozijo, premož se dobi — saj gre; nekako čudno se zdi te gospodu "poslancu", da gre. Pravzaprav sam sebi ne verjame, da je res tako. On se v svetih trenutkih zaveda, da on in njegovi tovariši niso storili celo leto in več še ničesar ne za ljudstvo, ne za državo, za nobenega nič. Ampak — gre gre nekako. ... "Kako dobro bo gospod "poslanec" se pisal svoje pobornice za dijete? Več kot trideset milijonov že je plačalo ljudstvo — ljudstvo je država — tem ljudem, ki ga "predstavljajo" v Belgradu. Ali so napravili red v korupirani državni upravi? Ali so sklenili kakšen zakon? Če vprašas tega ali onega, kaj miali o konstituenti, o bodoči ustavi, o reformi in demokratizaciji državne uprave, boš dobil takoj jaseen odgovor. Gospod "poslanec" bo namreč zmignil z rameni in vzkljknil: "Saj gre, saj vidite, da gre. ..."

Nikoli več ne bo v naši državi parlamenta, ki bi imel več inteligence, kot jo ima naš sedanji "parlament. Koliko pa je kljub temu v njem ljudi, ki bi znali sami napraviti še tako nedolžen osumitek za to ali ono postavbo. Pa je toliko doktorjev in profesorjev v tem "parlamentu", da je strah. In nihče ne ve, kakšne zakone imamo, kateri so veljavni za našo pokrajino, kateri za Hrvatako, kateri za Srbijo, za Bosno, za Črno goro, za Vojvodino itd. Čemu vse to — saj država plača dijete vse eno! Še nikoli, nikdar na svetu ni inteligence tako skrahila kakor pri nas in nikjer ni za to skrahiranje trdnjehga dokaza, kakor je tale "parlament", to gnezdo verižništva, podkupljenja in osebnih intrig ter častihlepnje.

Ljudstvo je potrpežljivo. Gleda tole ostudno igro, se zabava pri tem, malo godrnja — nič več. Kaj nihče ne misli na to, da o-studno početje "poslancev" plačuje ljudstvo, vsakdo izmed nas pri davkih in nakladah!

Vse meščanske stranke so si edine v enem da je treba volitve zavleči. Vsi so edini, da morajo ljudstvo uspasati, da nekoliko pozabi grozote vojne, njene krivice in njene zagovornike ter vse tisto, kar se je godilo pozneje. Edino naša, socialna demokratična stranka, ki se obupno bojuje za to, da se usoda države preda ljudstvu, da se neizodoma, takoj razpiše volitve. Le kdor je z nami, je resnično tudi zato, da vso oblast v državi dobi takoj ljudstvo. Danes pa imajo oblast v naši državi ljudje, ki jim gre le za svoje osebne koristi, ljudje, ki se imenujejo "poslanci" pa to do-jansko niso, ker jih nihče nikoli volil ni.

Vse meščanske stranke s to svojo taktiko in zavlačevanjem volitev sabotirajo državo, delajo ljudstvo in prebivalstvo velikansko škodo, zato naj ljudstvo na shodih in v resolucijah ter vsepovsod kliče:

Sem z volitvami! Proč s živel parlamentom!

OBJEM NAŠIH NACIJONAL-CEV S KNEZOM AUERSPERGOM!

(Nadaljna razkritja.)

Veliko Auerspergovo fidejkomisno posvetilo na Kočevskem je bilo meseca marca 1919 valed znane odredbe ministrstva za agrarno reformo razlašeno. Že ta-

koj spočetka so hoteli razni politkarji iz SLS in JDS in kalnem ribariti in so se pulili za plen, kdo ga dobi več. Sumničeli in dolžili so drug drugega po "Slovenu" in po "Slovenskem Narodu". Spočetka je bil državni nadzornik neki Čeh, pozneje pa je to mesto za sedel k. k. Hofrat Rustia v Ljubljani, kateremu je knez Auersperg še vedno "Durchlaucht" in nekako bog. Knezov gozdarski svetnik Schadinger, hud nemški nacionalist in zatiralec slovenskih delavcev, je ostal na svojem mestu, dasi je popolnoma nezmožen.

Auerspergovo posestvo ima danes 4.000.000 kubikov zrelega lesa in povsod vpeljano lesno industrijo (žage). Vsak pameten človek je pričakoval, da bo to razlašeno veleposvetilo država sama eksploatirala po svojih zmognih organih, ki jih ima dovolj na razpolago. Na ta način bi pomagala dvigniti našo valuto, zlasti ker je danes Rusija še nezmožna v tem pogledu konkurirati na svetovnem trgu. Toda zgodilo se je nekaj nepričakovanega. Vladajoči stranki SLS in JDS zvesti svojim kapitalističnim načelom pa ste sklenili medseboj nepošten (čuj g. dr. Tavčar!) koalicio. Sklenila se je znana sramotna pogodba, ki smo jo mi razkrili. Od države razlašeno premoženje se je hotelo razdeliti med nekatere strankine pristaše, ljudstvo, kmetske in delavce, pa grdo ogoljufati. Naredba centralne vlade v Belgradu z dne 11. februarja 1920 določa, da se sme les veleposetev, ki spadajo pod agrarno reformo, prodati le na javni dražbi.

Kako je moglo torej priti do škandalozne pogodbe, ki smo jo mi razkrili in ki sta jo "Slovenec" in "Večerni List" zagovarjala kot socialno pravično, ravno tako kakor je besnel "Narod" (trgovska in obrtna zbornica) nad našim razkritjem.

Citirana naredba je bila delni-vi vladni in zlasti tudi glavnemu poverjeniku za agrarno reformo znana. Vendar se je ni razglasilo, dokler ni bil les potem koalicioje med JDS in SLS prodan pod roko.

Začetkom maja letos je prišel knez Auersperg pogledat svoje posestvo. Vlada bi ga morala podučiti da je naredba o agrarni reformi od marca 1919 še veljavna. Toda vlada je to opustila, še več, pustila je, da je visokost knez Auersperg sam sistriral razne vladne odredbe. Sam je odstavil od države nastavljenega upravitelja kopališča Toplice, po-važal je takso za kopelj in "svoji-m" uradnikom zvišal plače za 120 odstotkov. Odredil je, da se zopet uvede nemško uradovanje, skratka pokazal je, da se smatra za neomejenega gospodarja kot "Herzog von Gottschee" in da se na državne odredbe pokašlja.

Še več. Z glavnim poverjenikom za agrarno reformo se je domenil, da bo on, "vojvoda in knez", škandalozno pogodbo odobril samo pod tem pogojem, ako se razlastitev njegovega veleposetstva prečije. Gospod dr. Lukan mu je dal na svobodno razpolaganje ves denarni depot od posestva, naložen v deželni banki, ki znaša več milijonov! Vse to pod pogojem, da daruje knez milostno en milijon kron za slovensko tehniko. Država torej dovoli oholemu knezu, da ji daruje ta znesek od njegovega denarja.

Žalosten ta naš nacionalizem! Žalostno to za ponos naših nacionalnih strank!

Škandal! Naredbo centralne vlade ste skrili, da bi napravili sijajen kšeft in ukrali kmetske delavce in državo! Državni denar ste izročili tujem — knezu! Dovolili ste mu, da podari od tega denarja nazaj bori milijon kron!

To so fakta!

Sedaj kričite in zmerjajte! Sram Vas bodi vseh skupaj!

"Naprej."

RAD BI LEVEDEL, kdor se nahaja JOHN ZUPANC, rodom iz Stajerske; bila sva sosed v Diamondville, Wyoming. Odpotoval je 5. aprila 1920 v Cleveland, Ohio. Poročati mu imam zelo važne stvari. Naj se mi nemudoma oglasi ali pa naj kdo drugi sporoči njegov naslov. JOHN KO-SHIR, R. R. 2, Box 115, Staunton, Illinois.

ČE SE KANIMATE s svetovno dogodka, dalavski položaj, dogodka v stari domovini in Ameriki in vam je potekla naročnina, je ob-novila nemudoma, da vam bo list še v bodoče redno dostavljen.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO MESARJE

za delo v kleti in pri izdelovanju klobas. Potrebujemo tudi druge delavce. Oglasite se pri:

AGAR PROVISION CO.

310 N. Green Street.

POTREBUJEMO DELAVCE

za delo v našem skladišču jekla. Stalno delo. Dobra plača. Pridite pripravljeni za delo.

JOSEPH T. EYERSON & SONS

16th and Rockwell Sts.

Employment urad je odprt v nedeljah od 10:30 do 1:00; v ponedeljek, torek, sredo in četrtek pa tudi ob večerjih do 6 ure. Vse druge dneve le do 5. ure izven no-bote.

POTREBUJEMO DELAVCE

za delo od kosa. Čistiti železniške živinske vozove zunaj mesta. Plača je 65c od kare. Stalno delo. Prostor za spanje in peč za kuhanje. Oglasite se na:

18 South Canal St.

COLINE & DIRE.

POTREBUJEMO DELAVCE

za premož razkladati, delo od kosa. Plača 50c na uro ali 18c od tone. Delo v mestu in zunaj mesta. Prosta vožnja. Stalno delo. Prosti vozovi kjer lahko spite, pokrivala in peč za kuhanje. Oglasite se na:

18 oSuth Canal St.

COLIANNE DIRE.

POTREBUJEMO

DELAVCE za splošno delo v naši tovarni. Stalno delo in dobra plača. Vzemite Douglas Park "L" ali 22. karo do

2100 Marshal Blvd.

ALBAUGH DOVER CO.

BIFKARTA

in

TRSTA

v

NEW YORK

stane samo \$30.00.

Najmanjša svota, kar računajo agenti za karto iz Trsta do New Yorka je \$38.00. Če hočete dobiti svojo rodbino ali prijatelje iz starega kraja v Ameriko, obrnite se za pojasnilo in potrebne listine na

MATIJA SKENDER, javni notar za Ameriko in stari kraj.

5227 Butler St., Pittsburgh, Pa. Prihranil Vam bo denar. — On je za narod, narod je za njega.

IŠČE SLUŽBO.

Slovenka, vdova z dvema otrokoma, ki sta že precej velika. Išče službo na deželi. Je dobra gospodinja in vajena kmetijskega dela. Pišite na Prosveto, 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NA PRODAJ HIŠA.

Proda se hiša s dvema stanovanji po štiri sobe, električna razsvetljava in telefon v hiši. Markeč je \$1600, katerega lahko prevzamete in drugo svoto je za doplačati takoj. Cena je zelo nizka. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri lastniku na: Mr. Hnitynka, 3019 S. Troy St., Chicago, Ill.

RAZPIS SLUŽBE.

Slovensko konsumno društvo v Hermine No. 2. Pa. išče izurjenega poslovođa (manager) za svojo prodajalno katero namerava odpreti 15. Julija t. l. Pogoji so, da mora biti izkúsen in pošten. Zmožen more biti slovenskega in angleškega jezika. Zmožen mora biti knjigovodstva in nekoliko mesarske stroke. V pismih naj navede ali je samski ali oženjen, natančni naslov in delo za prešlih pet let, mesečno plača, katero bi bil pri volji sprejeti in nastopiti službo. Ponudbe naj se pošljejo najkasneje do 10. julija na naslov: